XIX. évfolyam, 15. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XIX. évfolyam, 15. szám, 2016

Megjelenik kéthetente
2016. augusztus 10.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu

Közreműködő
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló 3
Gabonapiaci jelentés 4
Búza 4
Kukorica 4
Agrárpolitikai Hírek 4
A gabonafélék jegyzése 6
Termelői és kikötői árak 11
Gabonapiaci információk 14
Olajnövény-piaci jelentés 16
Szójabab 16
Repcemag 16
Napraforgómag 16
Az olajmagok és származékaik jegyzése 17
Termelői és kikötői árak 20
Olajmagpiaci információk 22
Cukorpiaci jelentés 24
Agrárpolitikai Hírek 26

Összefoglaló

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 150 dollár (*USD*)/tonna környékén hullámzott a búza legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése augusztus első hetében. A kukorica fronthavi kurzusa 130 dollár/tonna alá süllyedt ugyanekkor.

A magyarországi fizikai piacon az egy évvel korábbinál 3 százalékkal alacsonyabb, 42 ezer forint/tonna körüli termelői áron forgott az ótermés július utolsó hetében.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 370 euró/tonna közelébe araszolt a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése augusztus első hetében.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 150 dollár (*USD*)/tonna környékén hullámzott a búza legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése augusztus első hetében. Ezzel párhuzamosan a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 165-170 euró/tonna körül mozgott a termény fronthavi kurzusa. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában augusztus eleje óta nem jegyzik a malmi búzát, miközben a takarmánybúza fronthavi kurzusa a júliusi csökkenést követően 39 ezer forint/tonnára emelkedett. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 11 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbit július második hetében, átlagosan 40 ezer forint/tonna között forgott a fizikai piacon. A takarmánybúza 37-38 ezer forint/tonna termelői áron talált vevőre ugyanekkor. Ez az előző év azonos időszakának árszintjétől 17 százalékkal maradt el.

Kukorica

A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 130 dollár/tonna alá süllyedt a chicagói árutőzsdén augusztus első hetében. A franciaországi fővárosban ezzel egy időben a búzával azonos szinten, 165-170 euró/tonna körül hullámzott a termény fronthavi kurzusa. A BÉT-en a takarmánykukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 41 ezer forint/tonnáig gyengült ugyanekkor. A fizikai piacon az egy évvel korábbinál 3 százalékkal alacsonyabb, 42 ezer forint/tonna körüli termelői áron forgott az ótermés július utolsó hetében.

Agrárpolitikai Hírek

- A 10/2015. FM rendelet szerinti zöldítési támogatás követelményei között szerepel, hogy a gazdálkodónak szántóterülete 5 százalékának megfelelő, ún. ökológiai jelentőségű területet kell felmutatnia minden évben. Számos lehetőség közül az egyik legnépszerűbb megoldás a gazdálkodók körében az, hogy a nyár folyamán lekerülő növényük után ökológiai jelentőségű másodvetést vetnek, amiből a következő haszonnövény előtti zöldtrágyát vagy téli takarónövényt nevelnek. Az ilyen típusú másodvetéseket abban az esetben ismeri el a támogatási szerv, ha azokat tárgyév július 1. és október 1. között vetették. Fontos, hogy a tervezett másodvetés már az egységes kérelemben is megjelenjen. Továbbá, hogy a tényleges vetési időpontot és helyszínt szintén megjelenítse a termelő az egységes kérelem elektronikus felületén, méghozzá a 22/2016. FM rendelet 17.§ és 20.§ paragrafusai szerinti adatváltozás formájában. Ha nem a szabályozás szerint valósul meg az ökológiai jelentőségű másodvetés, akkor nem feltétlenül történik mulasztás; feltéve, hogy a bejelentett pontosítással továbbra is teljesíti azokat a területi és egyéb szempontokat, amelyeket eredeti bejelentése alapján vállalt. Az egyetlen korlát, hogy az adatváltozás során nem nőhet meg a bejelentett másodvetések összterülete az alapkérelemhez képest. Mindezen felül továbbra is adott az a lehetőség, hogy – amennyiben október 1-jéig bizonyíthatóan fennáll az elháríthatatlan külső ok és a termelőnek nincs olyan bejelentett területe, ahová áthelyezhetné az ökológiai jelentőségű másodvetését – a gazdálkodó vis maior-t jelentsen.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

HUF/tonna

	2016. 30. hét	2016. 30. hét/ 2016. 29. hét (százalék)	2016. 30. hét/ 2015. 30. hét (százalék)
Étkezési búza	39 934	101	89
Takarmánybúza	37 579	102	83
Takarmánykukorica	41 704	97	97
Takarmányárpa	34 100	98	85

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 08. 03.	2016. 08. 04.	2016. 08. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	–	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	2016. szeptember	HUF/tonna	39 200	39 200	39 200
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2016. szeptember	EUR/tonna	168	166	167
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2016. szeptember	USD/tonna	151	148	153

Megjegyzés: A malmi búzát 2016. augusztus 1-től nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

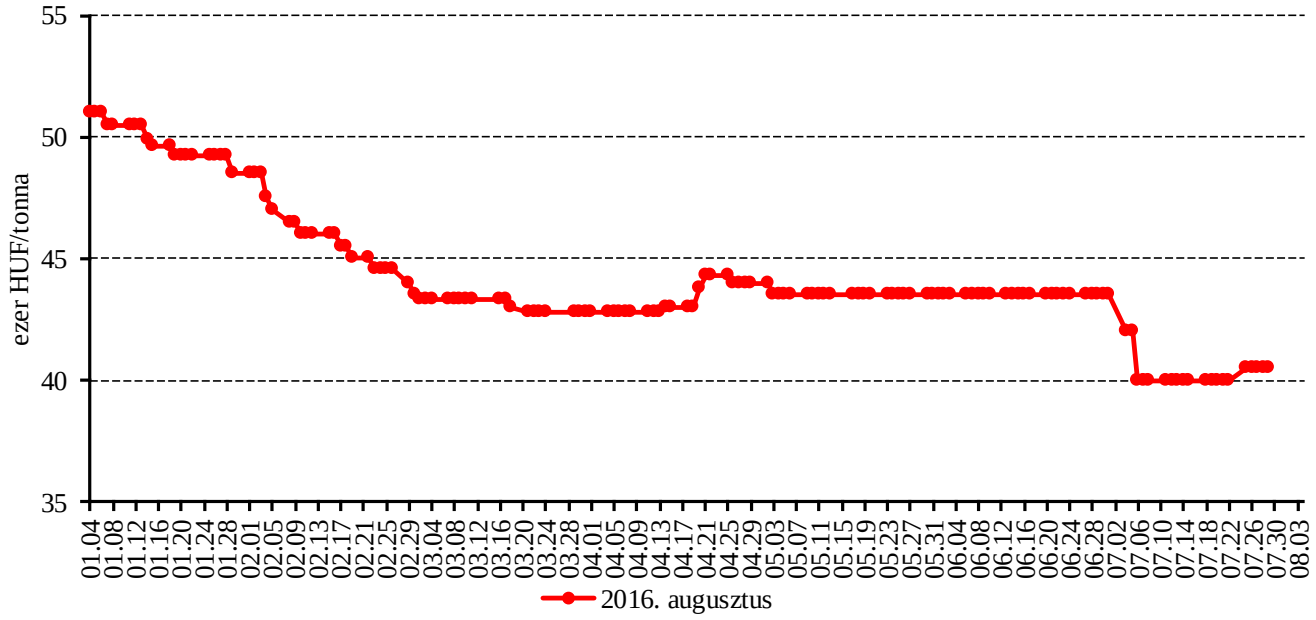
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 08. 03.	2016. 08. 04.	2016. 08. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2016. november	HUF/tonna	41 500	41 000	41 010
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2016. augusztus	EUR/tonna	168	165	–
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2016. szeptember	USD/tonna	128	126	128

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

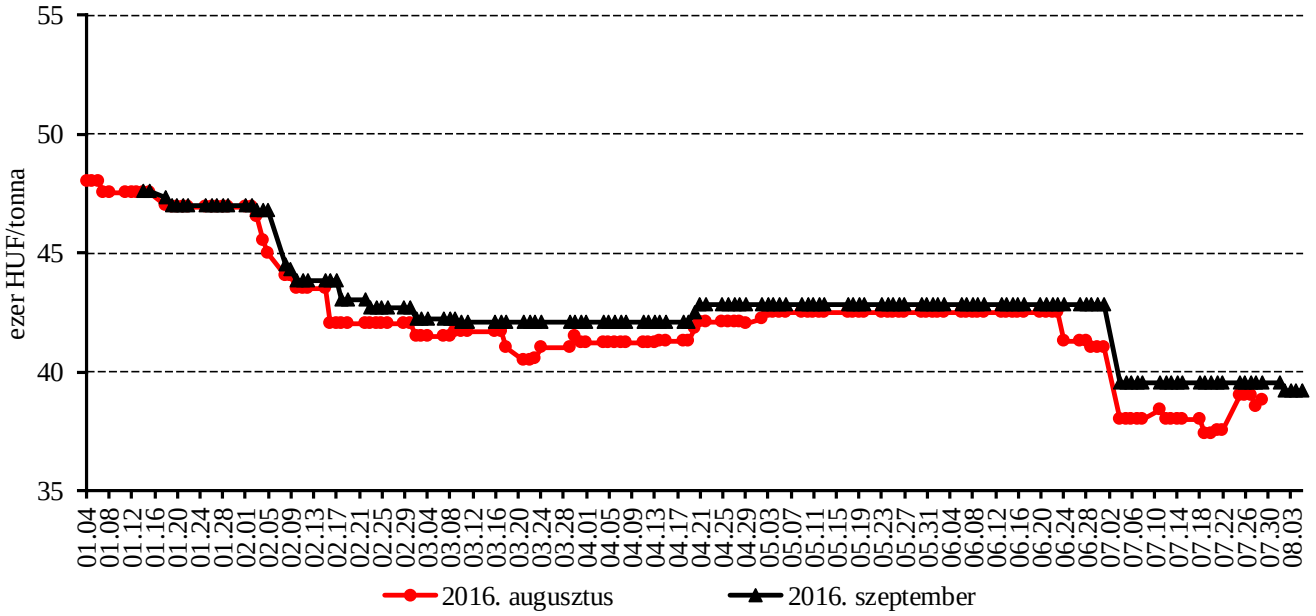
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: **A malmi búza jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

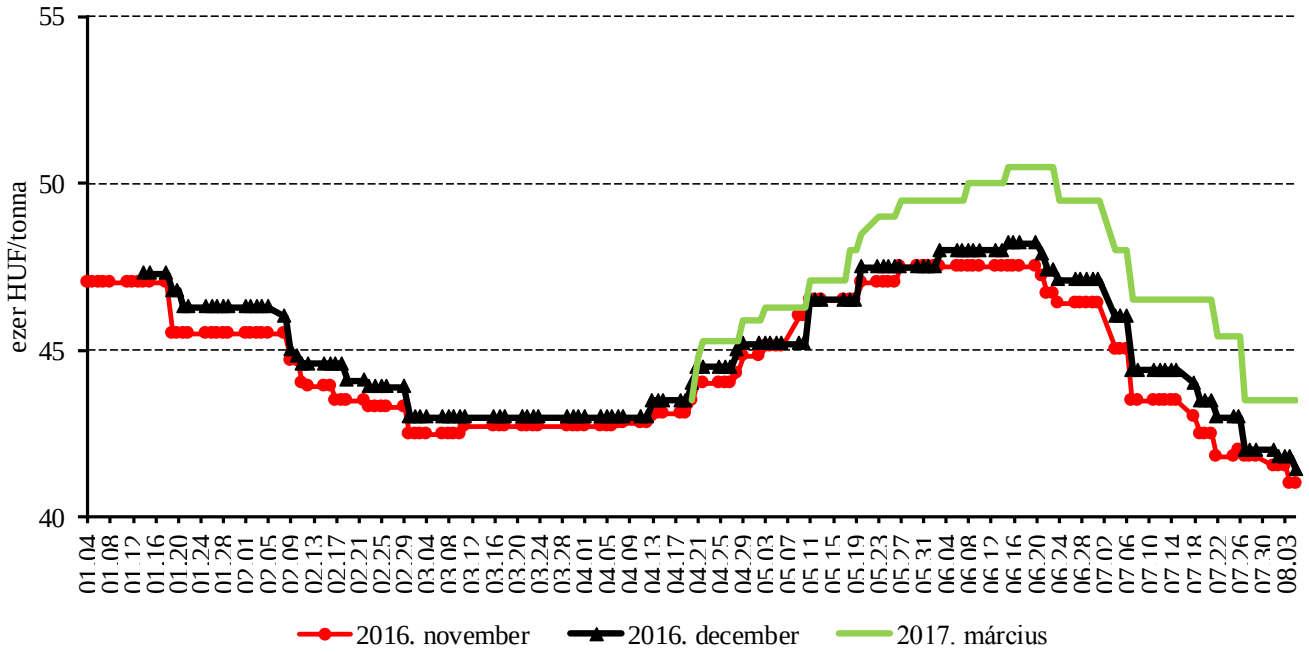
Forrás: BÉT

2. ábra: **A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

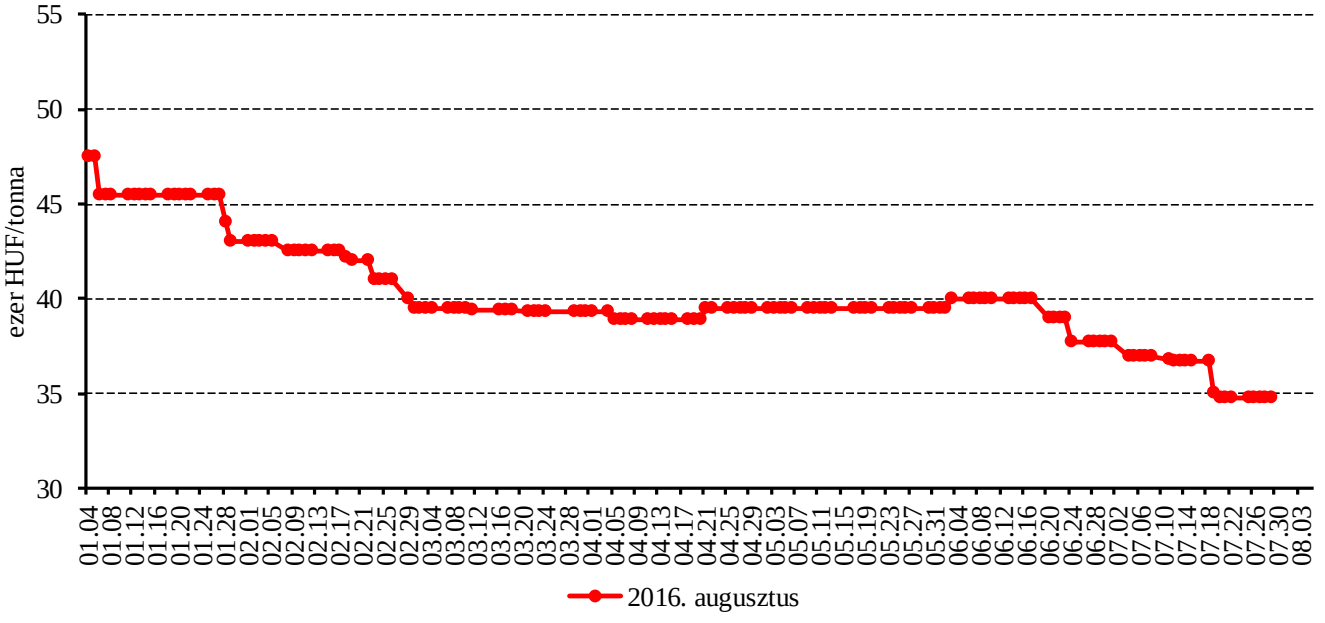
Forrás: BÉT

3. ábra: **A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

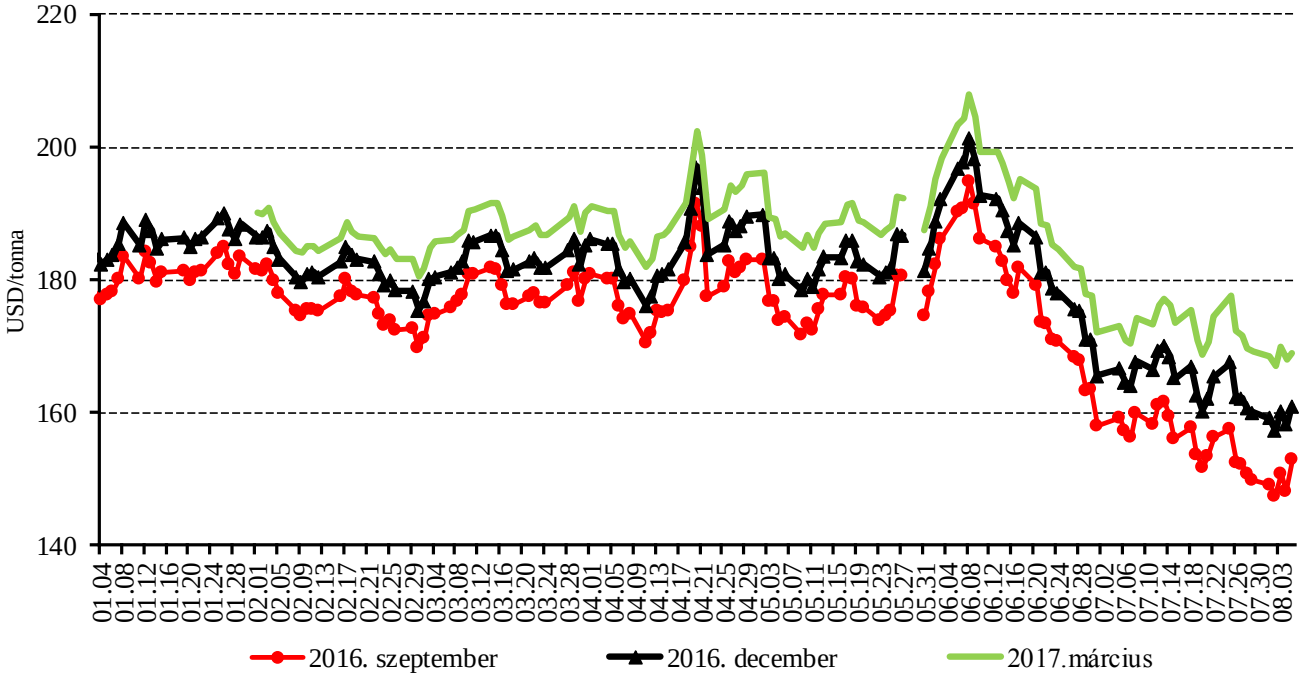
Forrás: BÉT

4. ábra: **A takarmányárpa jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

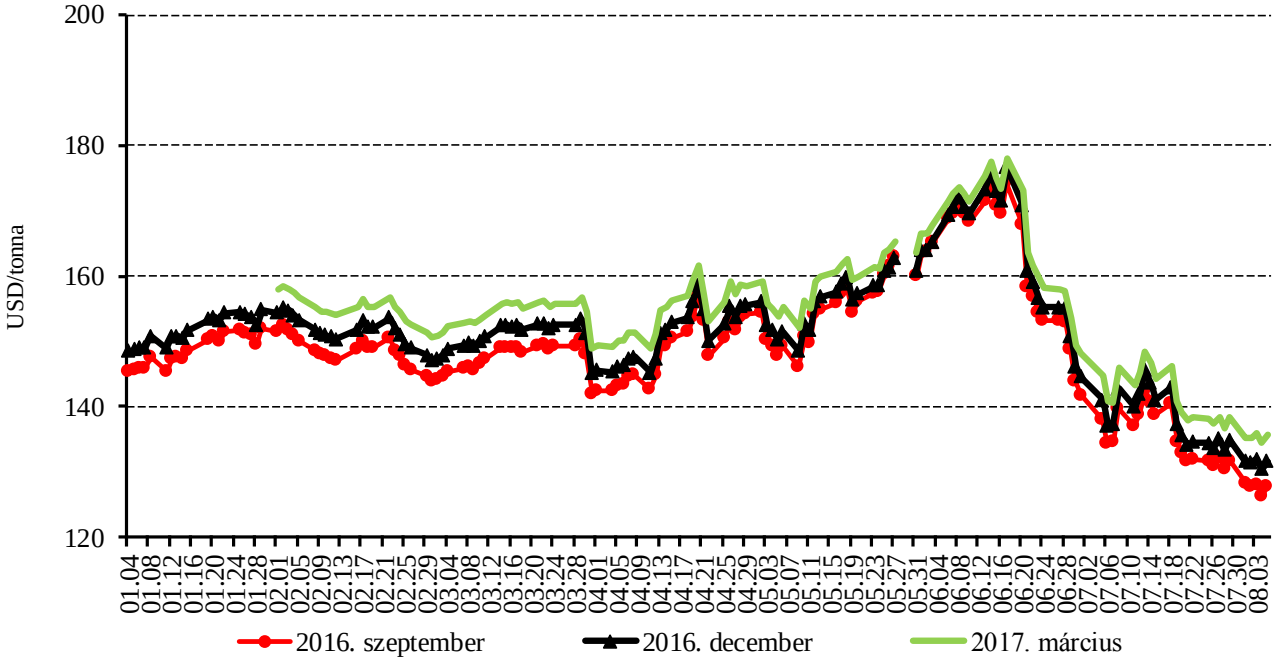
Forrás: BÉT

5. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)**

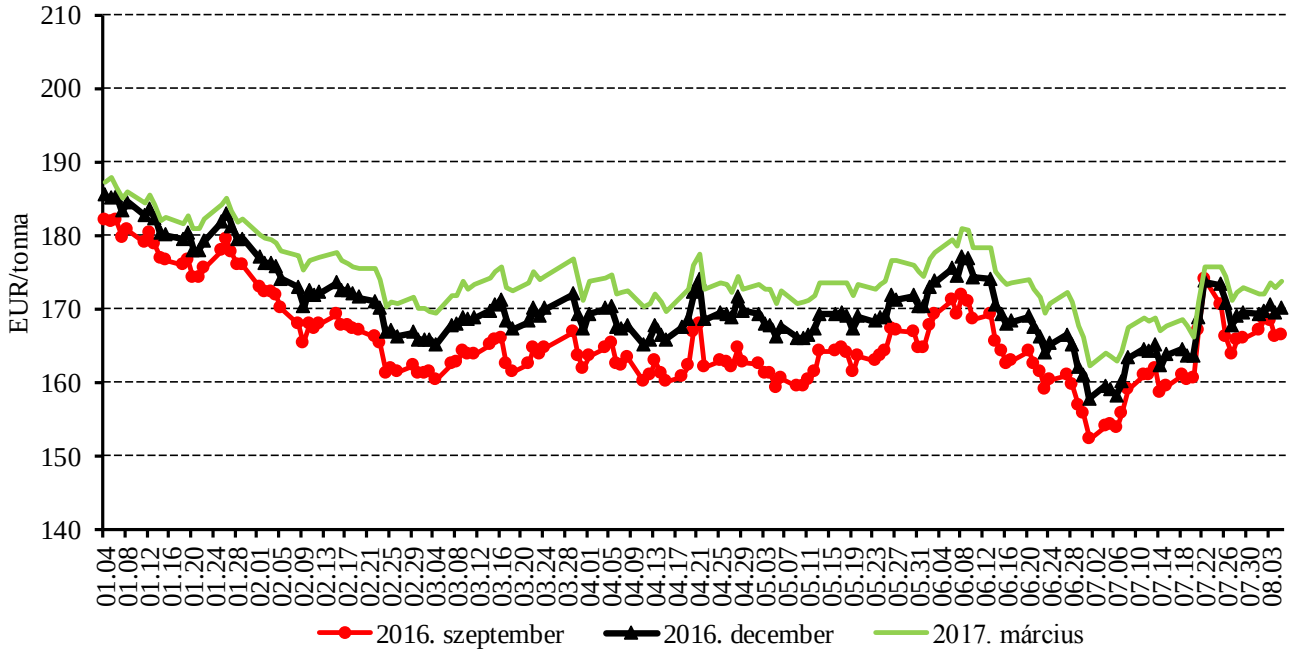
Forrás: CME Group

6. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)**

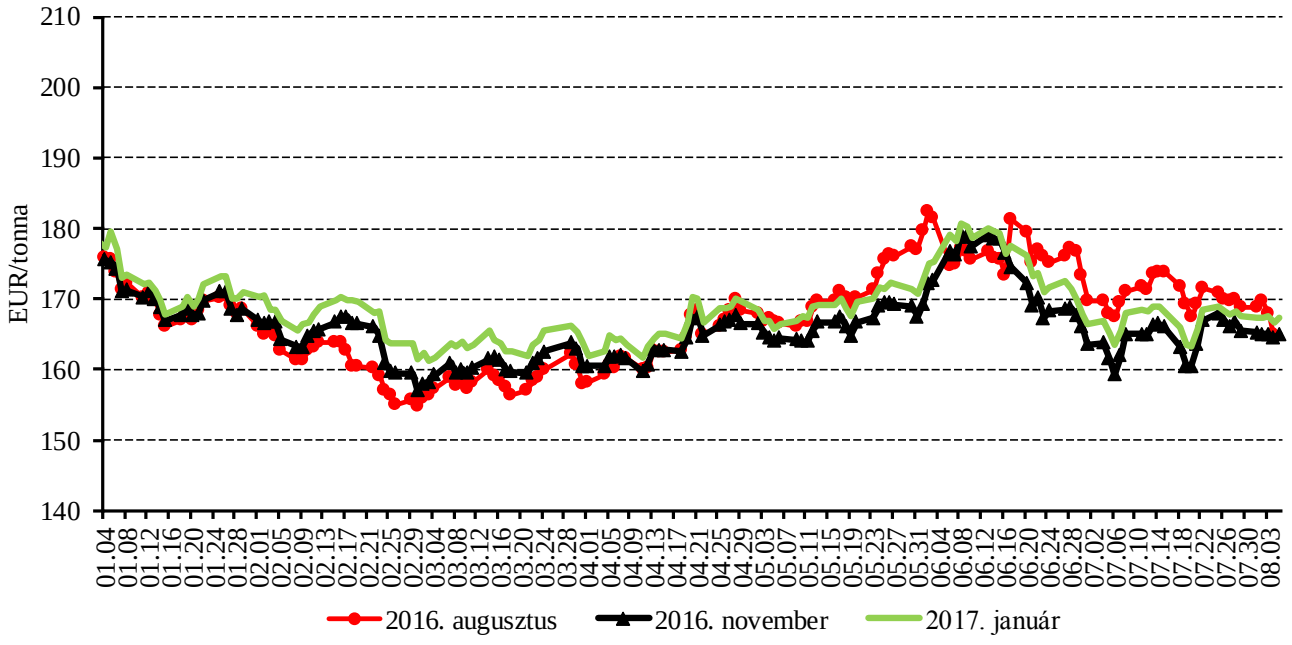
Forrás: CME Group

7. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)**

Forrás: Euronext

8. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)**

Forrás: Euronext

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2016. augusztus 05.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2016. szeptember	167	51 848	2016. szeptember	153	42 685
2016. december	170	52 938	2016. december	161	44 944
2017. március	174	54 106	2017. március	169	47 159
2017. május	176	54 651	2017. május	174	48 474
2017. szeptember	175	54 417	2017. július	176	49 211
2017. december	177	55 040	2017. szeptember	182	50 711
KUKORICA					
2016. november	165	51 381	2016. szeptember	128	35 642
2017. január	167	52 082	2016. december	132	36 742
2017. március	170	53 016	2017. március	136	37 862
2017. június	174	54 261	2017. május	138	38 610
2017. augusztus	174	54 106	2017. július	141	39 359
2017. november	173	53 872	2017. szeptember	143	40 063

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás[a)]	
			2016. 07. 29. (százalék)	2016. 08. 05. (százalék)
Búza	2016. szeptember	152,85	–	31,0
Kukorica	2016. szeptember	127,63	–	26,3
Szójabab	2016. szeptember	363,03	26,2	23,4
Szójadara	2016. szeptember	368,51	31,7	28,2

[a)] Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel ±15,8 százalék eltérés várható.)
Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2016. augusztus 2.)**

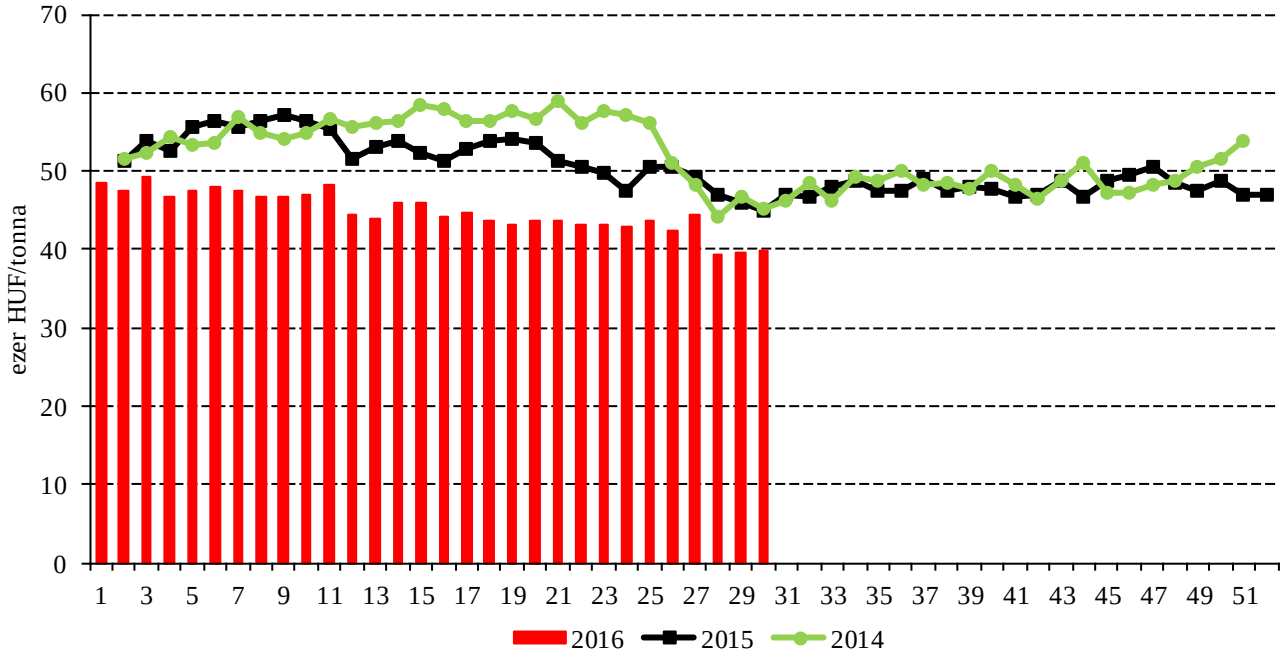
Pozíciók száma

	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread[a)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]
Búza	102 839	86 195	79 640	5 256	16 830	61 650	192 121	52 898	72 153	40 458	50 034
Kukorica	355 623	568 920	234 635	6 887	30 517	149 213	255 981	131 534	198 983	52 999	97 447
Szójabab	200 430	407 105	86 585	7818	23 406	120 374	23 353	46 216	124 220	56 540	32 080
Szójadara	94 185	262 634	73 915	2 069	8 257	67 148	9 715	11 014	38 600	13 083	26 286

[a)] Spread – Különbözeti ügylet.
Forrás: Commodity Futures Trading Commission

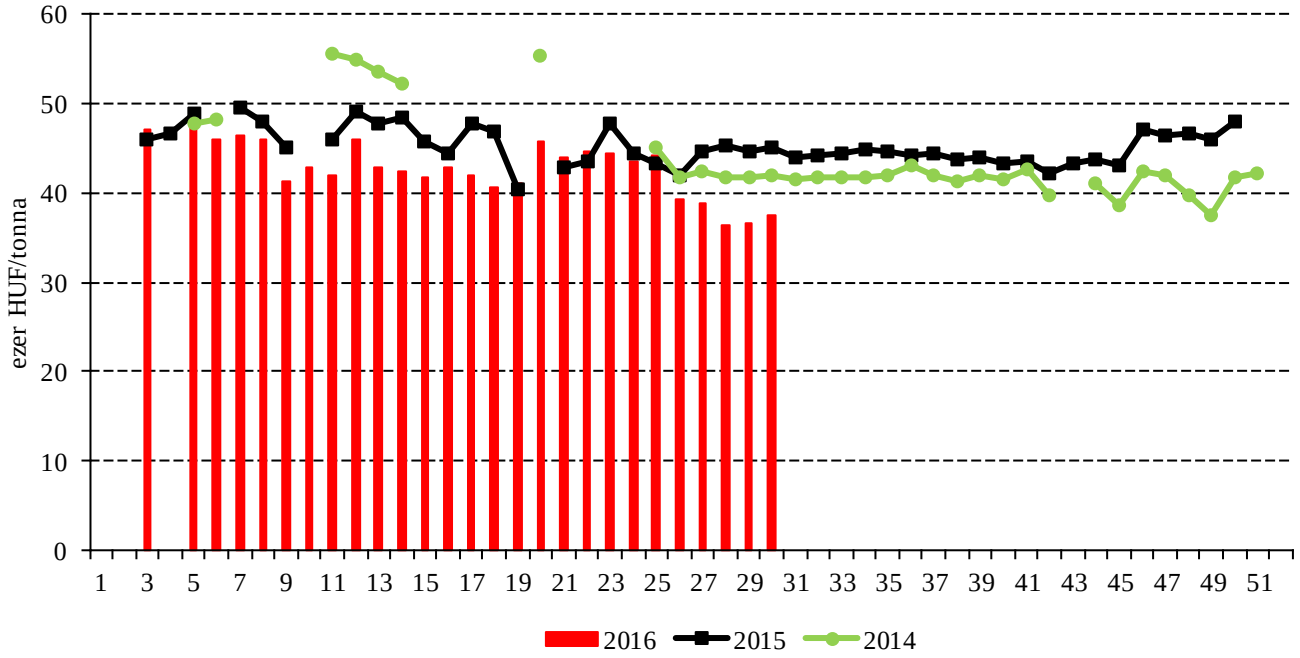
Termelői és kikötői árak

9. ábra: **Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

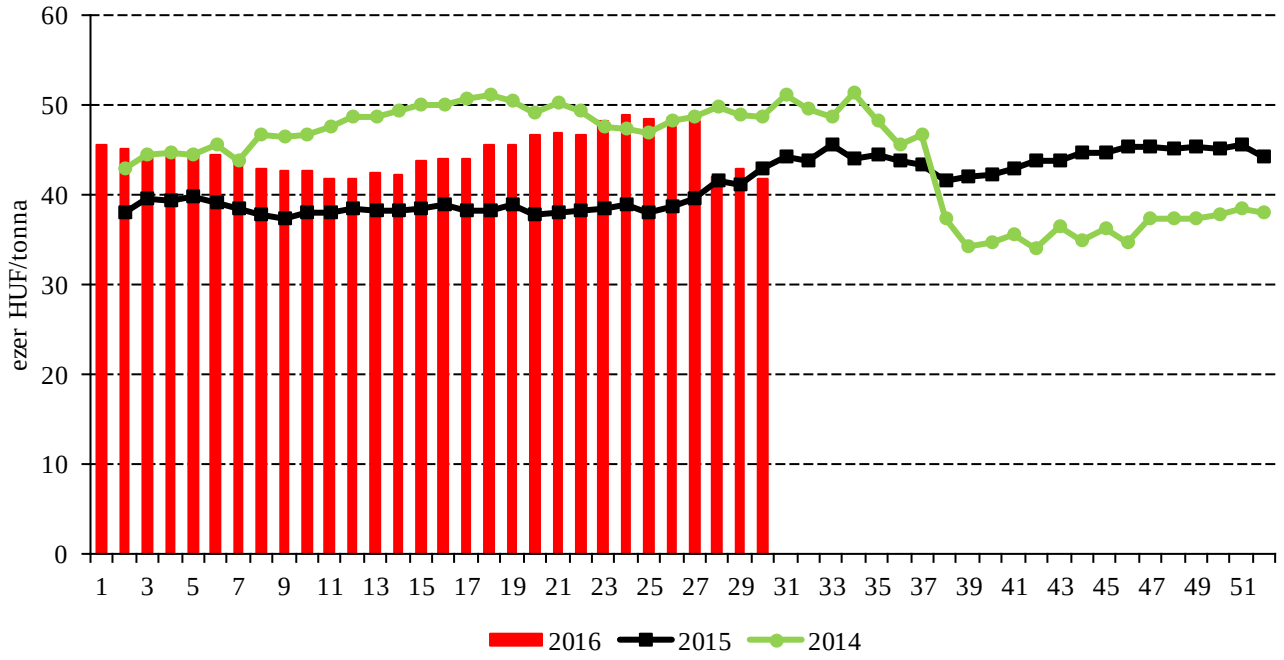
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: **A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

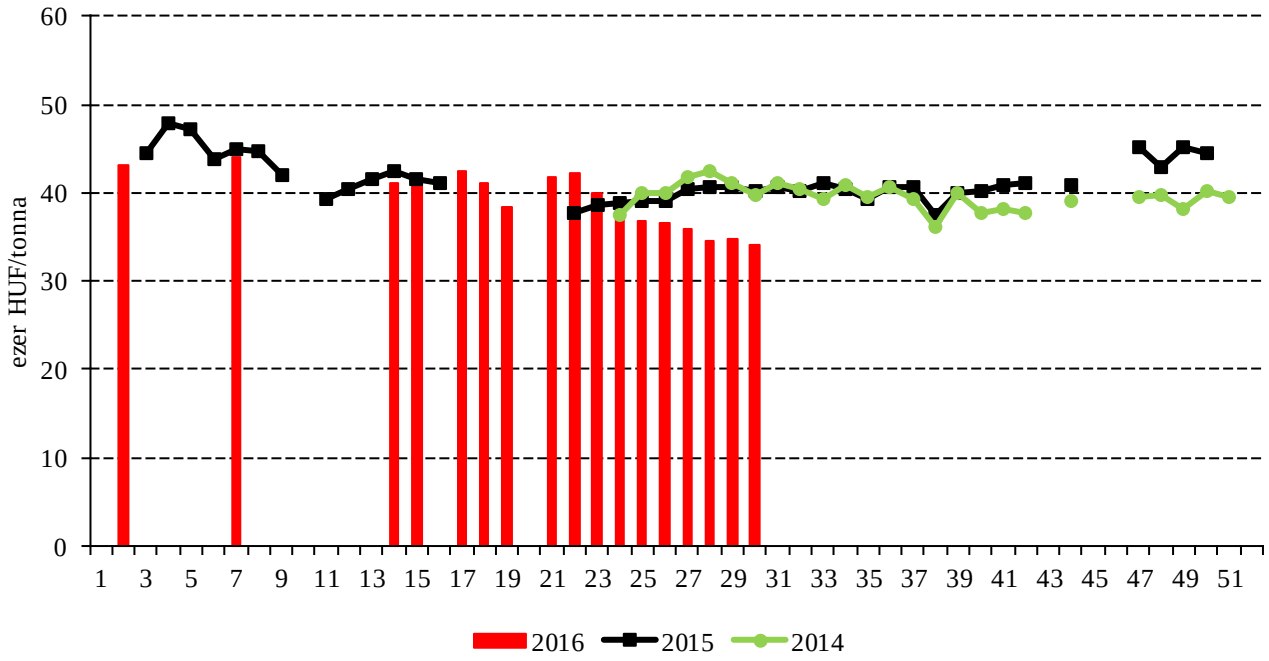
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: **A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: **A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

		Mértékegység	2016.07.16.	2016.07.23.	2016.07.30.	2016.08.06.
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	194	198	196	197
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	180	187	185	187
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	161	160	164	164
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	157	158	157	163
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	173	170	170	171
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	184	174	172	167
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	180	171	172	177
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	–	160	210	–
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	172	175	176	179
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	153	157	156	159
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	144	144	148	151
	Románia, FOB Constanţa	USD/tonna	160	161	160	158

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.
Forrás: Hammersmith, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

EUR/tonna

		2016. 27. hét	2016. 28. hét	2016. 29. hét	2016. 30. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	133	130	128	128
	Németország, DEPSILO Hamburg	165	161	162	164
	Franciaország, DELPORT Rouen	155	–	163	165
	Románia, DEPSILO Banat	121	123	125	124
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	–	–	–	–
	Németország, DEPSILO Hamburg	151	153	158	158
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	130	–	136	146
	Románia, DEPSILO Oltenia	128	130	137	130
	Egyesült Királyság, FGATE	128	131	131	133
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	159	159	141	141
	Németország, DEPSILO Hamburg	194	186	188	183
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	165	–	165	167
	Románia, DEPSILO Oltenia	142	131	140	133
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	128	115	115	115
	Németország, DEPSILO Hamburg	135	136	139	140
	Franciaország, DELPORT Rouen	135	–	135	136
	Románia, DEPSILO Muntenia	128	125	126	120
	Egyesült Királyság, FGATE	114	115	115	115

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.
Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszerelés	Mértékegység	2015. 30. hét	2016. 29. hét	2016. 30. hét	2016. 30. hét/ 2015. 30. hét (százalék)	2016. 30. hét/ 2016. 29. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	669	498	1 018	152	205
		HUF/kg	72	69	70	97	101
	zsákos	tonna	1 408	1 550	1 769	126	114
		HUF/kg	76	72	71	93	98
	zacskós	tonna	809	643	743	92	116
		HUF/kg	88	85	85	97	99
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	…	…	…	…	…
		HUF/kg	…	…	…	…	…
	zsákos	tonna	22	13	20	93	158
		HUF/kg	87	86	82	93	95
	zacskós	tonna	45	44	49	108	109
		HUF/kg	93	91	93	100	102
Fehér kenyérliszt BL 80	ömlesztett	tonna	406	405	676	166	167
		HUF/kg	71	68	67	95	100
	zsákos	tonna	456	451	597	131	132
		HUF/kg	74	70	69	93	98
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	53	213	99	188	46
		HUF/kg	78	74	72	93	98
	zsákos	tonna	6	37	12	211	33
		HUF/kg	89	81	82	92	101
Étkezési búzadara AD	zacskós	tonna	40	45	54	136	122
		HUF/kg	96	93	94	98	100

…= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2015. június	2016. május	2016. június	2016. június/ 2015. június (százalék)	2016. június/ 2016. május (százalék)
Brojlertáp	tonna	9 207	11 374	10 863	118	96
	HUF/tonna	90 259	90 502	90 414	100	100
Hízósertéstáp	tonna	6 957	8 528	8 245	119	97
	HUF/tonna	74 816	72 634	72 186	96	99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2015. január–május	2016. január–május	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	528,10	667,31	126,36
	10039000 Árpa, nem vető	180,18	150,53	83,54
	10059000 Kukorica, nem vető	2 190,30	1 092,14	49,86
Import	10019900 Búza, nem vető	71,47	61,41	85,92
	10039000 Árpa, nem vető	18,47	12,95	70,08
	10059000 Kukorica, nem vető	38,11	6,88	18,06

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

ezer tonna

		2015. július 1.– 2015. augusztus 4.	2016. július 1.– 2016. augusztus 2.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	1 958	2 579	132
	Árpa	1 800	831	46
	Kukorica	218	150	69
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	200	189	95
	Árpa	152	195	128
	Kukorica	927	877	95

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

millió tonna

	USDA		IGC		Tallage	
	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]	2015/2016[a)]	2016/2017[b)]
BÚZA						
Termelés	735	739	736	735	711	712
Felhasználás	707	729	720	727	713	710
Export	169	168	164	159	167	163
Import	169	168	164	159	167	163
Zárókészlet	245	254	219	228	220	221
KUKORICA						
Termelés	960	1 011	968	1 017	940	995
Felhasználás	961	1 009	968	1 010	935	959
Export	136	131	134	130	130	120
Import	136	131	134	130	130	120
Zárókészlet	207	208	207	214	259	295

[a)] Előzetes adat. [b)] Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A szójababot 364-374 dollár (*USD*)/tonna között jegyezték a legközelebbi lejáratra vonatkozóan a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2016. augusztus első napjaiban.

Repcemag

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 370 euró/tonna közelébe araszolt a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése augusztus első hetében. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában az újtermésű repcemag kurzusa 104 ezer forint/tonna maradt ugyanekkor. A fizikai piacon átlagosan 108-109 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron talált vevőre a termény.

Napraforgómag

A BÉT-en az újtermésű napraforgómag (októberi termin) kurzusa 100 ezer forint/tonna alá ereszkedett 2016. augusztus első hetében. A magyarországi fizikai piacon alig forog az ótermés, július második felében 108 ezer forint/tonna volt a termelői ára az AKI PÁIR adatai szerint.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

HUF/tonna

	2016. 30. hét	2016. 30. hét/ 2016. 29. hét (százalék)	2016. 30. hét/ 2015. 30. hét (százalék)
Napraforgómag	–	–	–
Repcemag	108 650	96	100

… = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

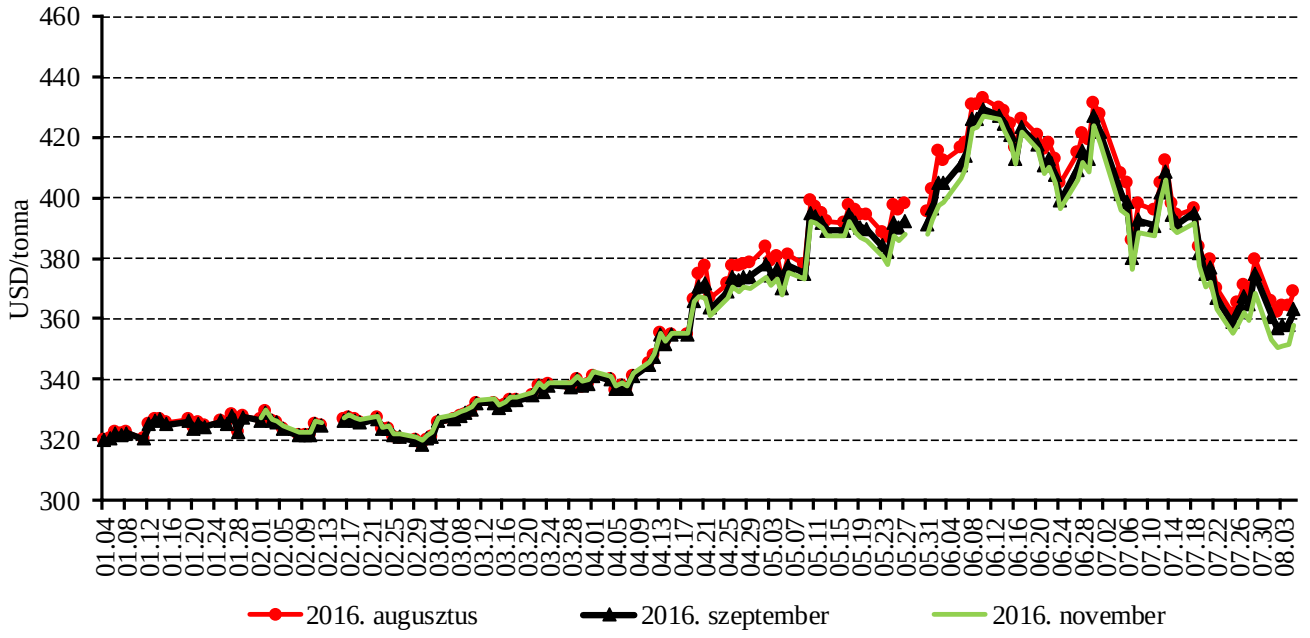
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016. 08. 03.	2016. 08. 04.	2016. 08. 05.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2016. október	HUF/tonna	97 500	97 000	98 300
	Repcemag	2016. szeptember	HUF/tonna	104 000	104 000	104 000
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2016. november	EUR/tonna	361	364	366
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2016. augusztus	USD/tonna	364	364	369

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

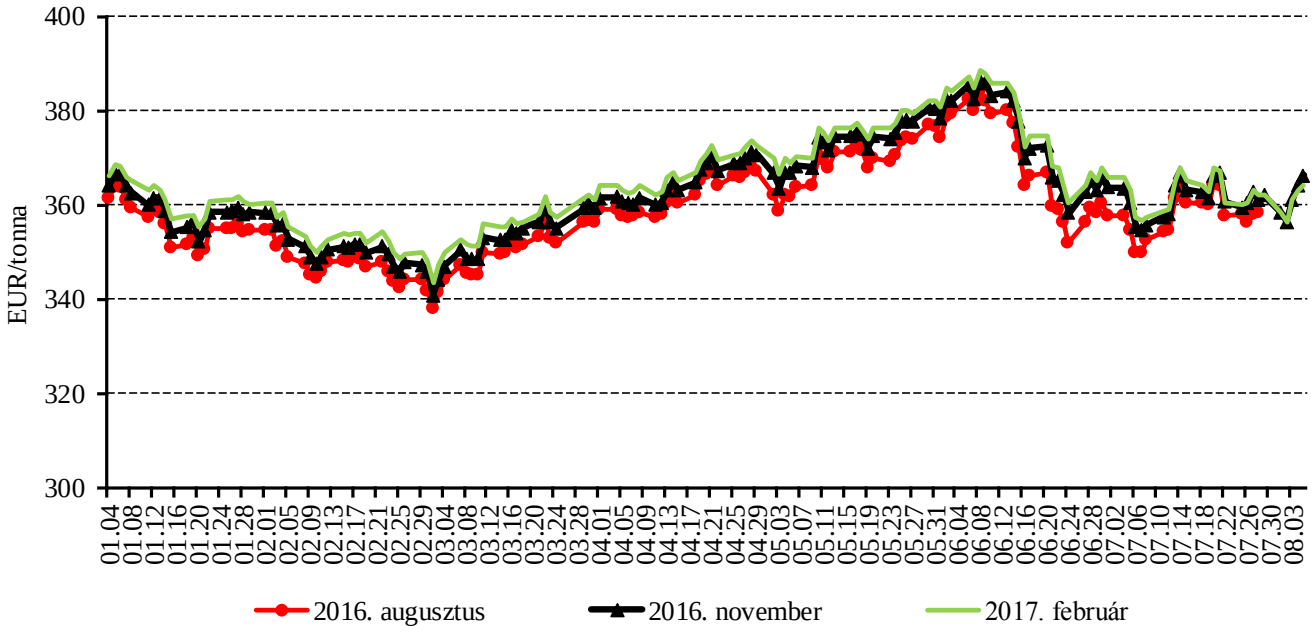
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: **A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)**

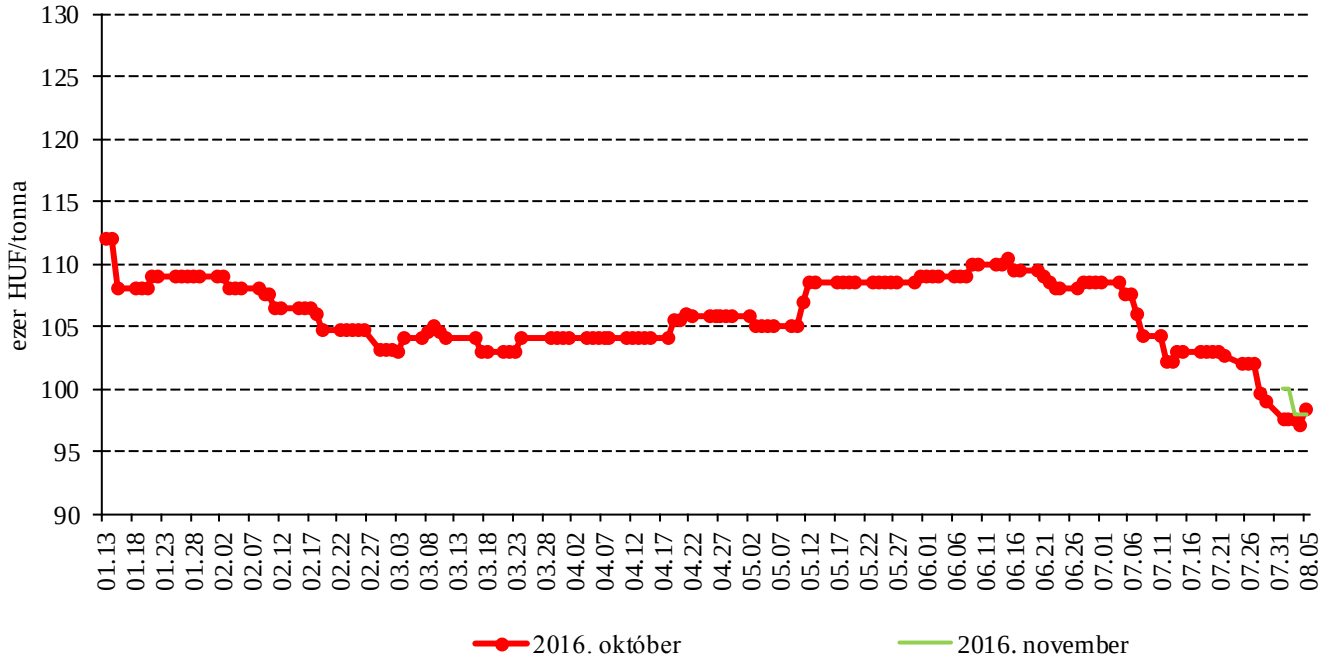
Forrás: CME Gruop

14. ábra: **A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)**

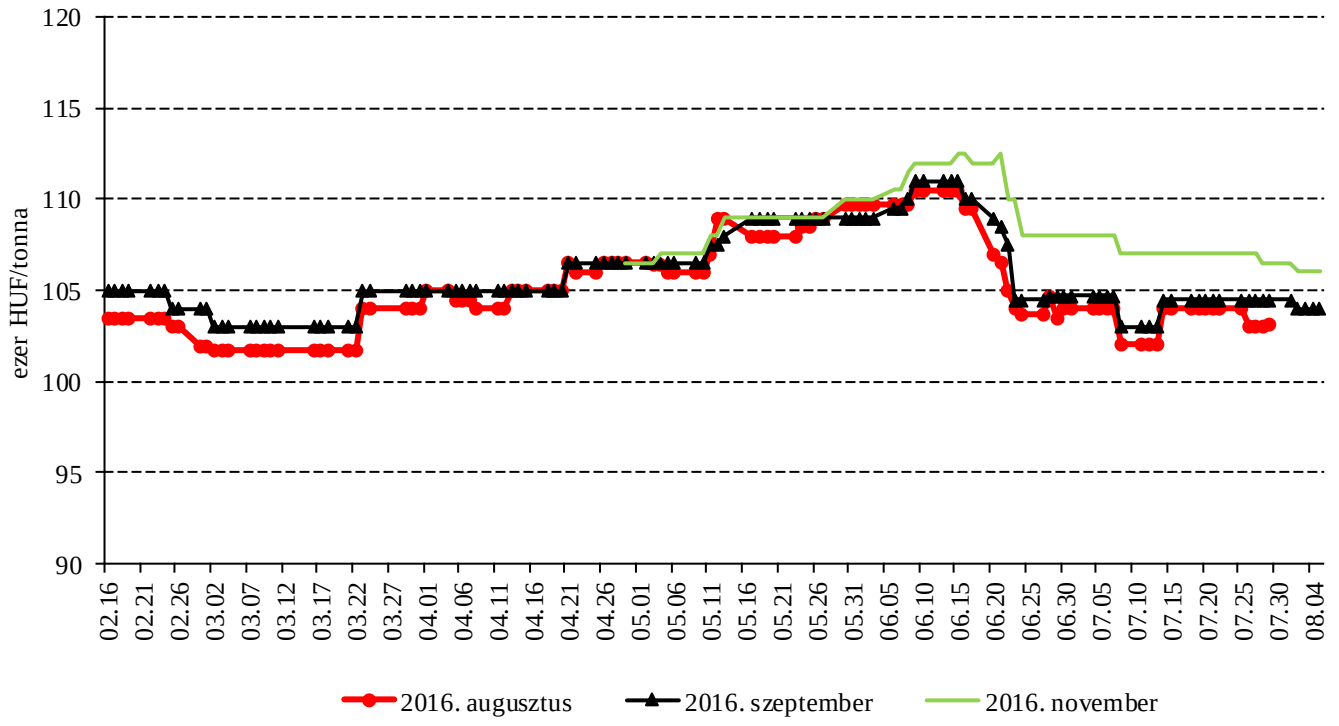
Forrás: Euronext

15. ábra: **A napraforgómag jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

Forrás: BÉT

16. ábra: **A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)**

Forrás: BÉT

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2016. augusztus 05.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	**EUR/tonna**	**HUF/tonna**
REPCEMAG	2016. november	366	114 050
	2017. február	364	113 427
	2017. május	364	113 350
	2017. augusztus	350	108 834
	2017. november	356	110 936
	2018. február	357	111 170
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	**USD/tonna**	**HUF/tonna**
SZÓJABAB	2016. augusztus	369	102 980
	2016. szeptember	363	101 380
	2016. november	358	99 983
	2017. január	358	99 983
	2017. március	355	99 081
	2017. május	354	98 959
SZÓJADARA	2016. augusztus	370	103 340
	2016. szeptember	369	102 910
	2016. október	367	102 419
	2016. december	365	101 986
	2017. január	362	101 064
	2017. március	354	98 939

Forrás: Euronext, CME Group

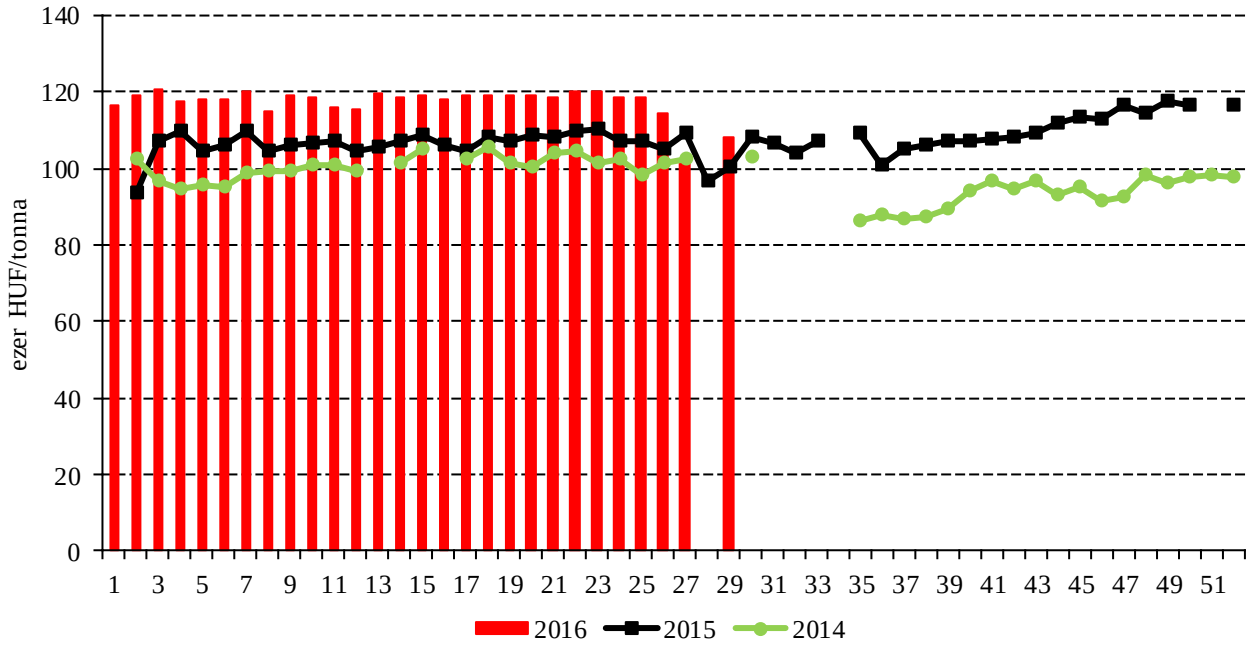
17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2016. augusztus 2.)**

Termék	**Ország**	**EUR/tonna**	**HUF/tonna**
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	738	230 064
Napraforgóolaj (finomított)		888	276 825
Szójaolaj (nyers)		680	211 983
Szójaolaj (finomított)		768	239 416
Napraforgódara	Ausztria	–	–
Repcedara		205	63 796

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

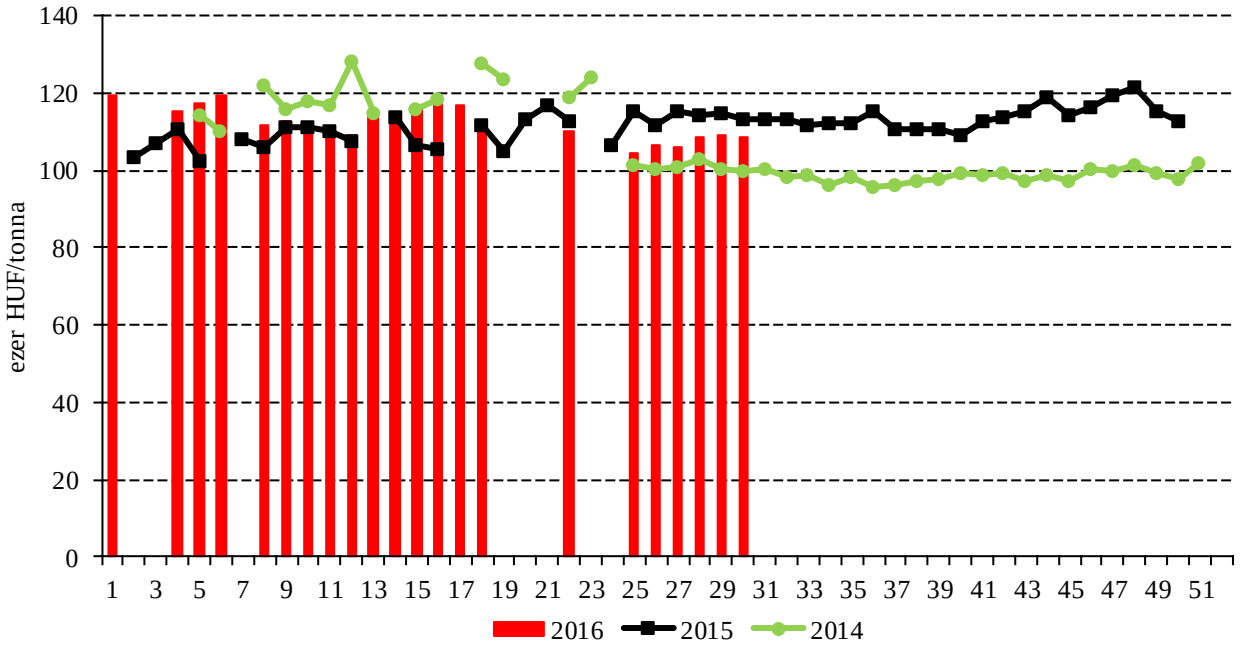
Termelői és kikötői árak

17. ábra: **A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

18. ábra: **A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

USD/tonna

			2016.07.16.	2016.07.23.	2016.07.30.	2016.08.06.
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	429	406	400	410
		Brazília FOB	450	425	421	425
		EU CIF, USA-ból	450	420	411	n. a.
		EU CIF Brazíliából	481	448	436	n. a.
		Fekete-tenger FOB	n. a.	430	420	420
	DARA	EU CIF Rotterdam	464	426	420	n. a.
	OLAJ	EU FOB	787	816	766	793
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	n. a.	364	n. a.	n. a.
		EU, 00 CIF Hamburg	400	400	398	n. a.
	DARA	EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	770	783	774	n. a.
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	410	400	390	n. a.
	DARA	Franciaország CIF	235	235	230	n. a.
		Ukrajna FOB	235	235	235	205
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	820	820	795	n. a.
		Fekete-tenger FOB	780	785	765	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ		EU CIF	640	663	655	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajózási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.
Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Tallage

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: **A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

Megnevezés	Mértékegység	2015. 30. hét	2016. 29. hét	2016. 30. hét	2016. 30. hét/ 2015. 30. hét (százalék)	2016. 30. hét/ 2016. 29. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	953	…	…	…	…
	HUF/tonna	233 772	…	…	…	…
Napraforgódara	tonna	4 434	4 396	4 499	101	102
	HUF/tonna	56 727	61 903	61 104	108	99
Nyers repceolaj	tonna	…	–	–	–	–
	HUF/tonna	…	–	–	–	–
Repcedara	tonna	3 871	…	…	…	…
	HUF/tonna	65 957	…	…	…	…

…= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2015. január–május	2016. január– május	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	179,18	134,32	74,96
	1206 Napraforgómag	176,79	185,48	104,91
	2304 Szójadara	36,73	40,95	111,48
Import	1205 Repcemag	21,20	5,23	24,67
	1206 Napraforgómag	38,77	31,25	80,60
	2304 Szójadara	187,23	186,22	99,46

Forrás: KSH

21. táblázat: **A világ olajmagmérlege**

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2015/2016[a)]	**2016/2017[b)]**	**2015/2016[a)]**	**2016/2017[b)]**	**2015/2016[a)]**	**2016/2017[b)]**
			SZÓJABAB			
Termelés	312	326	313	328	313	321
Felhasználás	317	329	316	332	318	327
Export	132	138	133	n. a.	134	140
Import	130	136	132	n. a.	134	140
Zárókészlet	72	67	82	78	78	73
			REPCEMAG			
Termelés	68	67	63	62	67	66
Felhasználás	70	68	64	62	68	67
Export	14	13	14	n. a.	14	14
Import	14	13	14	n. a.	14	14
Zárókészlet	5	4	6	5	5	4
			NAPRAFORGÓMAG			
Termelés	39	42	42	46	41	43
Felhasználás	40	43	42	46	41	43
Export	2	1	2	n. a.	2	2
Import	1	1	2	n. a.	2	2
Zárókészlet	2	2	3	3	3	3

[a)] Előzetes adat.
[b)] Előrejelzés.
n. a. – nincs adat.
Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Cukorpiaci jelentés

A nemzetközi cukorszövetség (*ISO*) a 2015/2016. gazdasági évi globális cukorkibocsátásra vonatkozó korábbi becslését felfelé korrigálta: 163,9 millió tonnáról 166,8 millió tonnára. A *Czranikow* és az *F.O. Licht* változatlanul 174,1 millió tonnára, illetve 172,8 millió tonnára várja a világ cukortermelését. Az ausztrál agrárgazdasági és erőforrás-gazdálkodási tudományok hivatalának (*ABARES*) jelentése alapján a 2015/2016. gazdasági évben (október–szeptember) a globális cukortermelés 178 millió tonna körül várható, ami 2011/2012 óta a második legkevesebb lenne. Ezt azzal magyarázzák, hogy Brazília a cukor hátrányára növeli a bioetanol előállítását, az Európai Unióban pedig 2015-ben gyenge cukorrépatermést takarítottak be. A következő, 2016/2017. gazdasági évben 182,7 millió tonna lehet a globális cukortermelés.

Az *ABARES* adatai szerint a globális cukorfogyasztás 186,6 millió tonnára emelkedhet a 2016/2017. gazdasági évben, az előző szezonban 183,5 millió tonna volt. Ezt arra alapozzák, hogy a Föld lakossága és jövedelme nő, valamint az élelmiszeripar érdeklődése is erősödik a termék iránt. A cukorfogyasztás bővülése elsősorban Indiában, Kínában és Indonéziában várható. A *Czarnikow* elemzőközpont 184,4 millió tonnára, az *F.O. Licht* 181,1 millió tonnára becsüli a várható fogyasztást. Valamennyi szakmai műhely egyetért abban, hogy a globális felhasználás meghaladhatja a termelést, ami a készletek csökkenéséhez vezethet. A globális készlet/felhasználás arány 41 százalékról 38 százalékra csökkenhet a 2016/2017. szezonban.

A New York-i árutőzsdén a nyerscukor fronthavi jegyzése a januári 311 dollár (*USD*)/tonnáról júliusra 32 százalékkal emelkedett, elérte a 458 dollár/tonnát.

A szakmai műhelyek a globális kereskedelem élénkülésére számítanak. Az *ABARES* szakértői szerint a cukorexport 10 százalékkal, 63,2 millió tonnára nőhet a 2016/2017. évi szezonban. A legnagyobb exportőrök Brazília és Thaiföld lehetnek. A Brazíliából kiszállított cukor mennyisége elérheti a 29,7 millió tonnát, azaz 8,2 százalékkal haladhatja meg az előző évi mennyiséget. A brazil cukornádtermelők szövetségének (*UNICA*) jelentése alapján 2016 júniusában 26 százalékkal több cukrot (2,69 millió tonna) szállított ki az ország, mint az előző év hasonló időszakában. Az export értéke 30 százalékkal nőtt ugyanekkor. Thaiföld is rekordmennyiséget, várhatóan 8,7 millió tonna cukrot exportál a 2016/2017. gazdasági évben, ami 13 százalékkal haladná meg a 2015/2016. szezon kiszállításait. Thaiföld legnagyobb felvevőpiacai a szomszédos ázsiai országok. Az Európai Unió továbbra is a *WTO* által meghatározott mennyiséget, 1,4 millió tonna cukrot helyezhet el a nemzetközi piacon.

Az importőrök között Kína szerepe kiemelkedő. Az országba beszállított cukor mennyisége várhatóan 18 százalékkal nő a 2016/2017. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva. Az USA-ban 17,8 százalékkal több, azaz 3,2 millió tonna importra számítanak. Az előrejelzések szerint a *WTO* engedélyével vámmentesen 1,1 millió tonna cukor érkezhet az USA-ba, további 2,1 millió tonna pedig szabadkereskedelmi megállapodások keretében kerül beszállításra. Mexikó várhatóan 15 százalékkal több cukrot exportál a szomszédos országba.

Az *ABARES* előrevetítése szerint Brazíliában 688 millió tonna cukornádat takarítanak be a 2016/2017. gazdasági évben (április–március), ami meghaladja a 2015/2016. évi 667 millió tonnát. A 2015/2016. gazdasági évben a cukornád 41 százalékából állítottak elő cukrot, 2016/2017-ben ez az arány 43 százalékra emelkedhet a cukor árának növekedése miatt. A folyó gazdasági évben a cukortermelés 6 százalékkal, 39,9 millió tonnára nőhet.

Az *ABARES* szerint Indiában 26,6 millió tonna cukrot állíthatnak elő a 2016/2017. gazdasági évben, 4 százalékkal kevesebbet, mint az előzőben. A cukornád termelése 328 millió tonna körül várható, ami elmarad a 2015/2016. gazdasági évitől. Ezt a náddal hasznosított terület 4 százalékos csökkenése és a szokatlanul erős „*El Niño*" jelenség miatt a hozamok 2 százalékos mérséklődése okozza.

Thaiföldön a 2015/2016. gazdasági évben 100 millió tonna cukornád került a malmokba, míg a 2016/2017. évi szezonban 103 millió tonnára számítanak. A cukornáddal hasznosított terület nőtt, de a hozamok alacsonyak. A kormány a tízéves cukorstratégia keretében 12 új malmot állít működésbe, és támogatja a cukornádültetvények területének növelését.

Kína cukortermelése a cukornáddal hasznosított területek csökkenése miatt 2 százalékkal, 8,9 millió tonnára mérséklődhet a 2016/2017. gazdasági évben A cu-

kornád termelése 5 százalékkal lehet kevesebb (78 millió tonna). A várható gyenge megtérülés miatt a gazdák nem telepítettek cukornádat, és az aszály miatt a hozamok 1 százalékkal maradhatnak el a sokéves átlagtól. Kína cukorfogyasztása ugyanakkor rekordnagyságot, 19,1 millió tonnát érhet el, szemben a 2015/2016. gazdasági év 17,4 millió tonnával.

Az *ABARES* szerint az USA cukortermelése a 2016/2017. gazdasági évben várhatóan 1 százalékkal, 8 millió tonnára csökken. A cukorrépával és a cukornáddal hasznosított terület nem változik számottevően. Cukorrépából rekordmennyiséget, 4,6 millió tonnát, míg nádcukorból kevesebbet, 3,3 millió tonnát termelhetnek.

A kelet-európai régióban a 2016/2017. gazdasági évben a termelés 15 százalékos növekedésével számolnak a szakértők, amit a cukorrépával hasznosított terület növelésével magyaráznak. Oroszországban 6,1 millió tonna cukor előállítása várható, ami 3 százalékkal több, mint az előző évben kibocsátott mennyiség. Ez a cukorrépával hasznosított terület 3 százalékos növelésével magyarázható. Oroszország várhatóan 7 százalékkal több cukrot importál a 2016/2017. szezonban. A kormány célul tűzte ki a következő években az ország önellátási fokának javítását. Ukrajna cukortermelése a várakozások szerint 2 millió tonna lesz a 2016/2017. gazdasági évben, amit a termőterület és a hozamok növelésével érnek el.

Az Európai Bizottság adatai szerint a közösség 18,2 millió cukrot állított elő a 2015/2016. gazdasági évben, ami elmarad az előző szezonban termelt 20,8 millió tonnától. A 2016/2017. gazdasági évben a Bizottság a cukorkibocsátás növekedésére számít, amit arra alapoz, hogy 2016-ban nőtt a cukorrépával hasznosított terület, és a hozamokra vonatkozó előzetes várakozások is kedvezőek. Az Európa Bizottság júniusi jelentésében a 2016. évi átlagos cukorrépahozamokat 73,39 tonna/hektárra módosította (ötéves átlag: 71,8 tonna/hektár). A legnagyobb termelő Franciaországban ugyan tavasszal az átlagot meghaladó mennyiségű eső esett, de ez a cukorrépa-ültetvényeket nem károsította. Belgiumban és Hollandiában áradások zavarták meg a cukorrépa termelését. Összességében a talaj víztartalma kedvezően alakult a tagállamokban. Lengyelországban a hűvös időjárás lassítja a növények fejlődését.

A londoni árutőzsdén a fehércukor jegyzése követte a nyerscukor jegyzését és januártól júniusig 20 százalékkal emelkedett. A londoni árutőzsdén a fehércukor fronthavi jegyzése 533 dollár/tonna volt júliusban.

A cukorkvóta 2017. október 1-jén megszűnik. Ezt követően korlátlan mennyiségben lehet termelni cukrot és izoglükózt. A kibocsátás ott nőhet, ahol alacsonyak a termelési és a szállítási költségek. Több szakértő és szakmai műhely (*EU-COM, Smith et al., LMC, Nolle et al., Burrel et al.*) Belgiumban, Dániában, Franciaországban, Németországban, Lengyelországban, Svédországban és Nagy-Britanniában számít a cukorkibocsátás növekedésére. Ugyanakkor Nagy-Britannia EU-ból való kilépése is számottevően befolyásolhatja a piacot tekintettel arra, hogy az egyik legnagyobb répacukortermelő (*Tate&Lyle*) eshet ki az uniós piacról. A francia *Tereos* cég már bejelentette, hogy 2017. október 1-től 20 százalékkal növeli termelését. Görögországban, Olaszországban, Romániában, Spanyolországban várható a termelés csökkenése. Az elemzők a magyarországi izóglükóz-előállítást tekintve biztatónak tartják, hogy a Tiszapüspökin 145 millió euró értékű beruházás keretében felépülő izoglükóz-előállító üzem 2017-től 500 ezer tonna *GMO*-mentes kukoricából 230 tonna tonna izoglükózt állíthat elő.

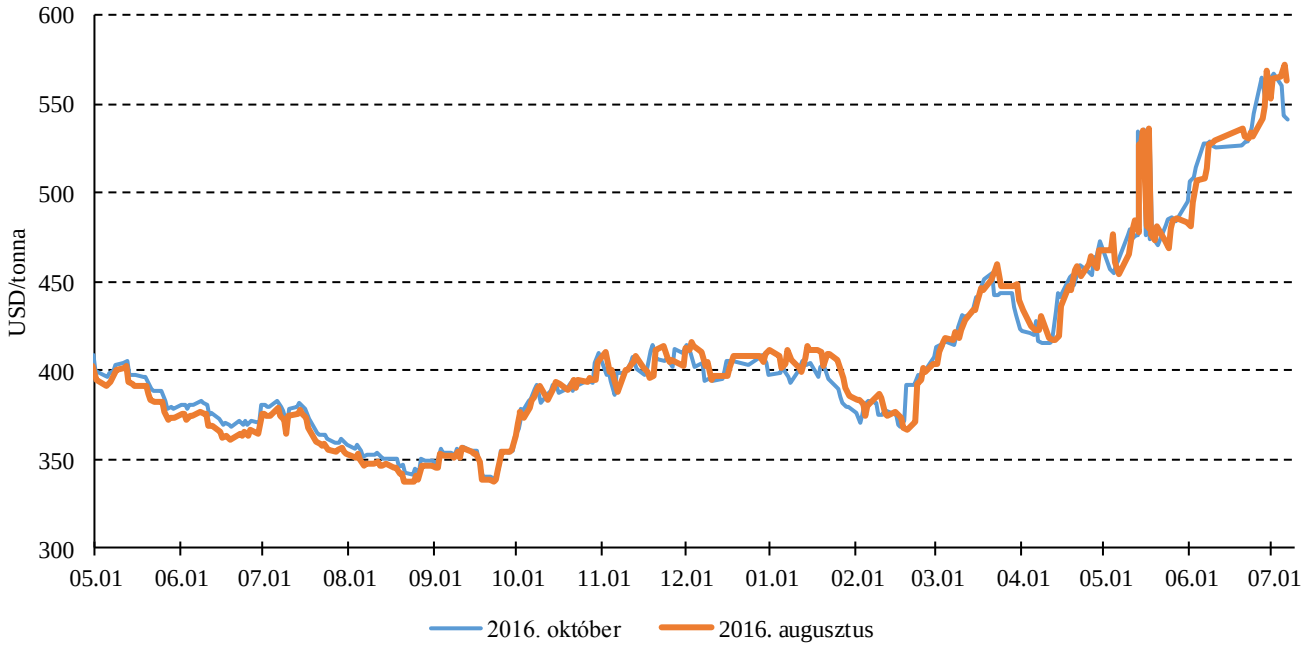
Középtávon, a 2020/2021. gazdasági évig az egyes szakmai műhelyek a kibocsátás növekedését vetítik előre: *EU-COM* +1,7 százalék, *Burrel et al.* +4 százalék, *OECD-FAO* pedig 2023-ig + 11 százalék.

A cukor és az izoglükóz elsősorban az európai piacon kerülhet értékesítésre, ezért a közösség kereskedelmi szaldója javulhat. A kvóta eltörlését követően az unió vámvédelme megszűnik, a harmadik országokból érkező cukrot be kell fogadni. A szakmai műhelyek véleménye szerint azonban az Európai Unió továbbra is nettó exportőr maradhat. A beszállító országok összetétele megváltozhat, mivel a kedvezményes beszállítás lehetősége megszűnik. A csökkenő európai árak miatt a cukor és az izoglükóz felhasználása enyhén növekedhet 2017 után.

Agrárpolitikai Hírek

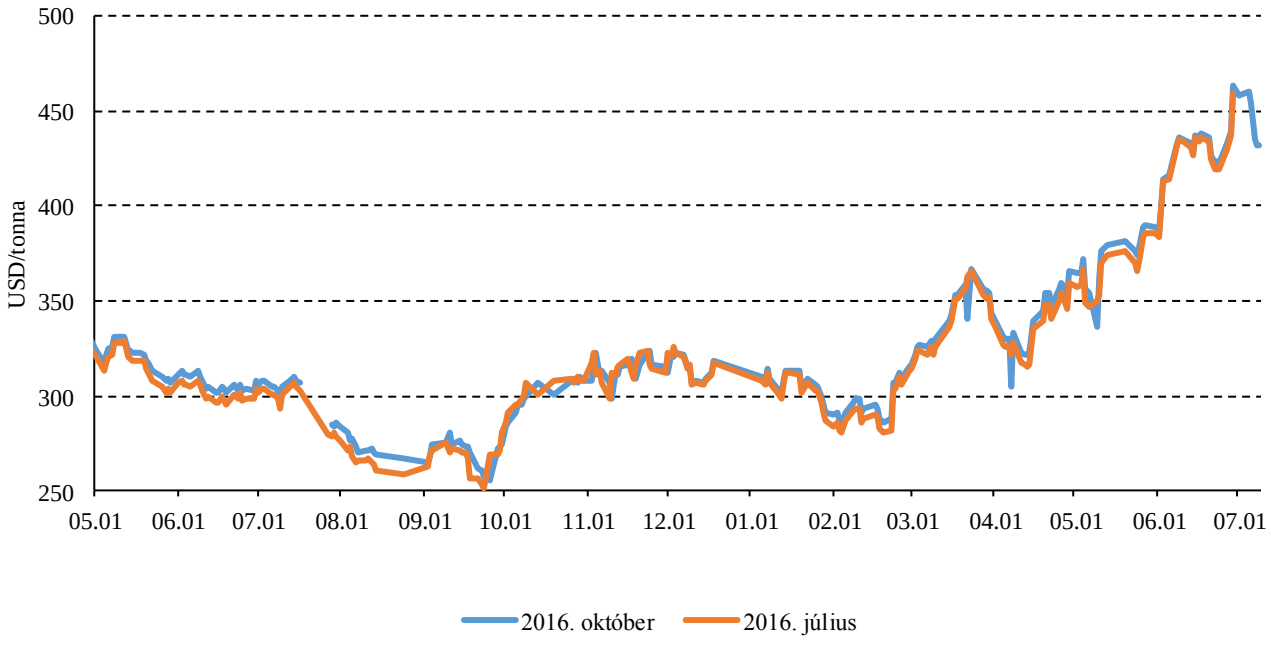
- A Bizottság (EU) 2016/782 végrehajtási rendelete a vámkontingensek keretében 2016. május 1–7. között megnyitott behozatali-engedély kérelmek tárgyát képező mennyiségeket felfüggesztette. A 2015/2016 vámkontingens-időszak végéig a felfüggesztés érvényben marad. Indiát, Kubát és Ausztráliát érinti az intézkedés.

19. ábra: **A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén (2015-2016)**

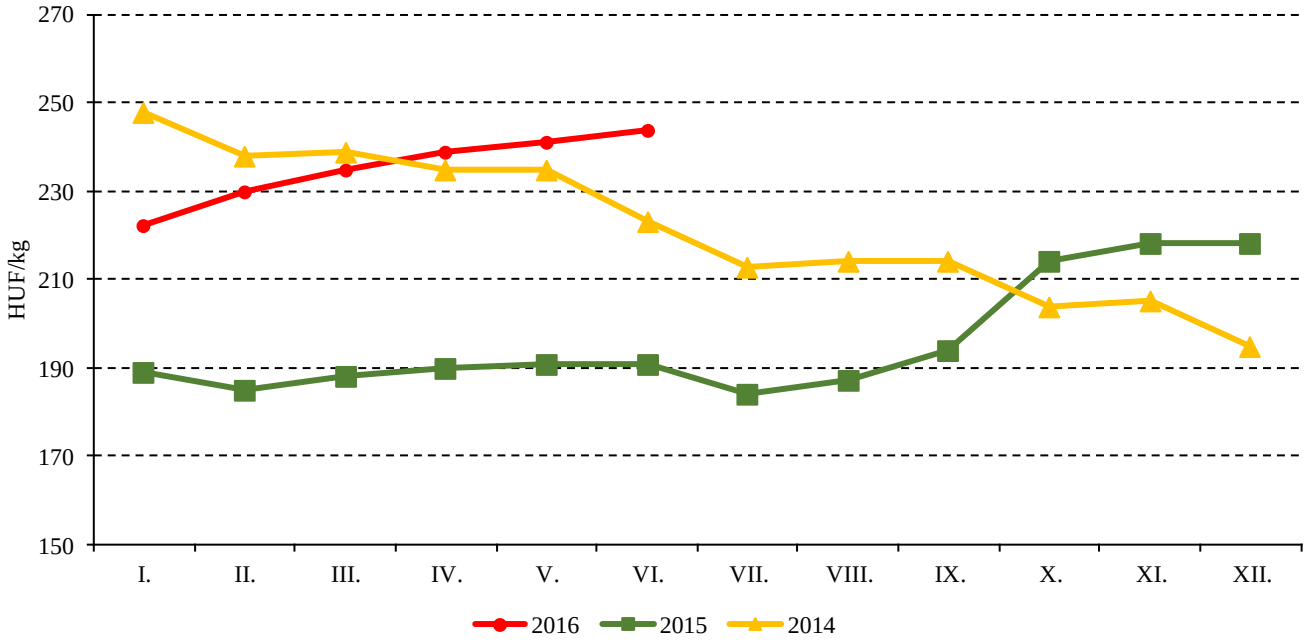
Forrás: LIFFE

20. ábra: **A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén (2015-2016)**

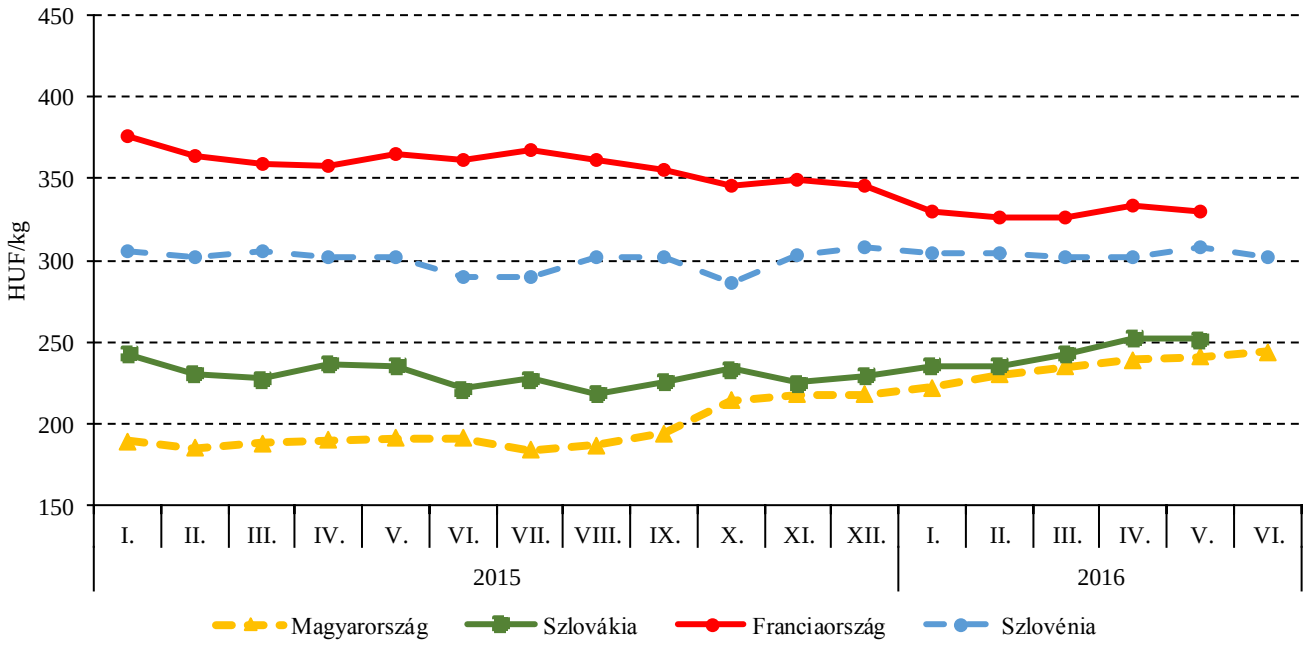
Forrás: ICE

21. ábra: **A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2014-2015)**

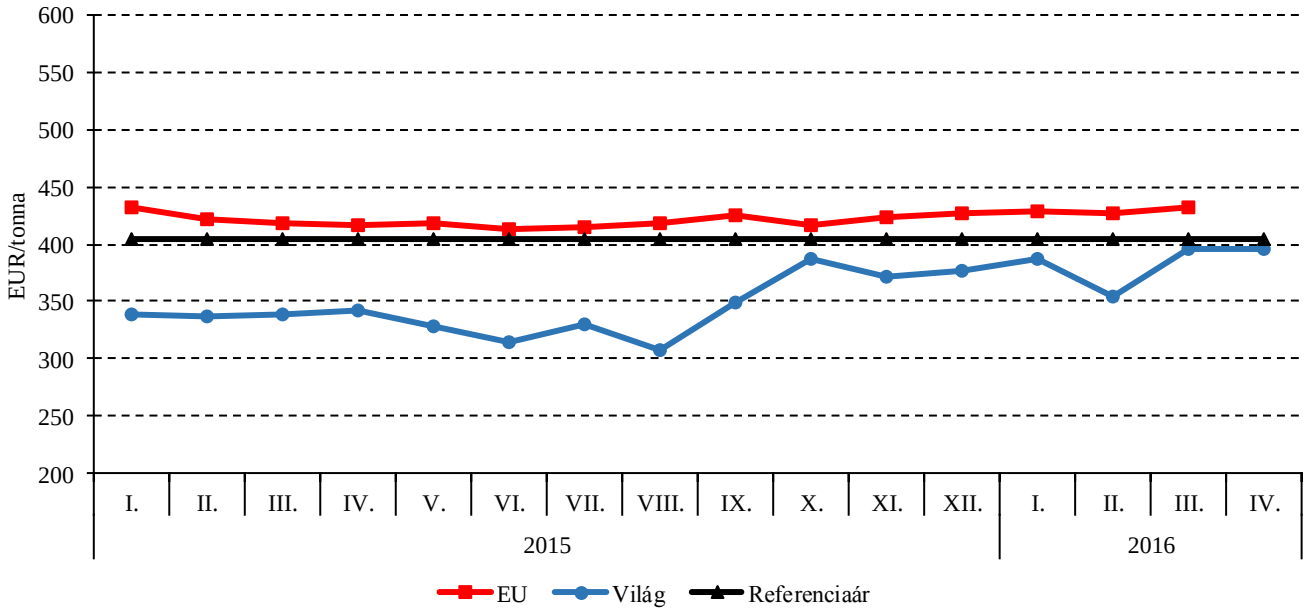
Forrás: KSH

22. ábra: **A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2015-2016)**

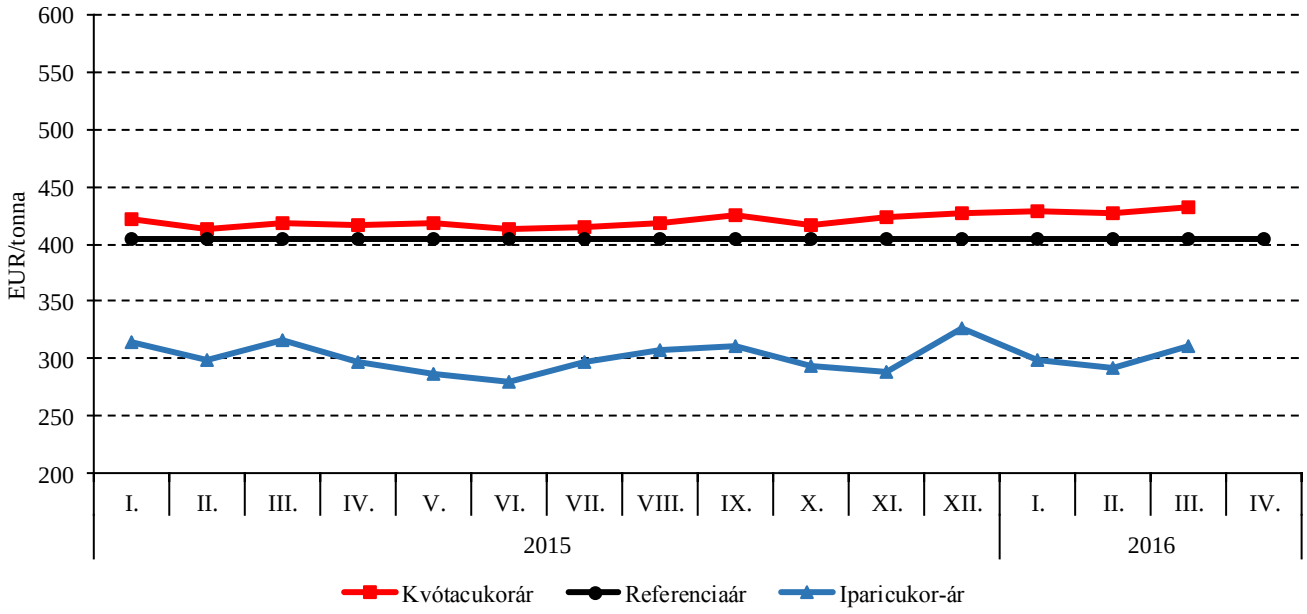
Forrás: Magyarország, Szlovákia, Szlovénia és Franciaország statisztikai hivatalai

23. ábra: **A cukor világpiaci, uniós és referencia ára (2015-2016)**

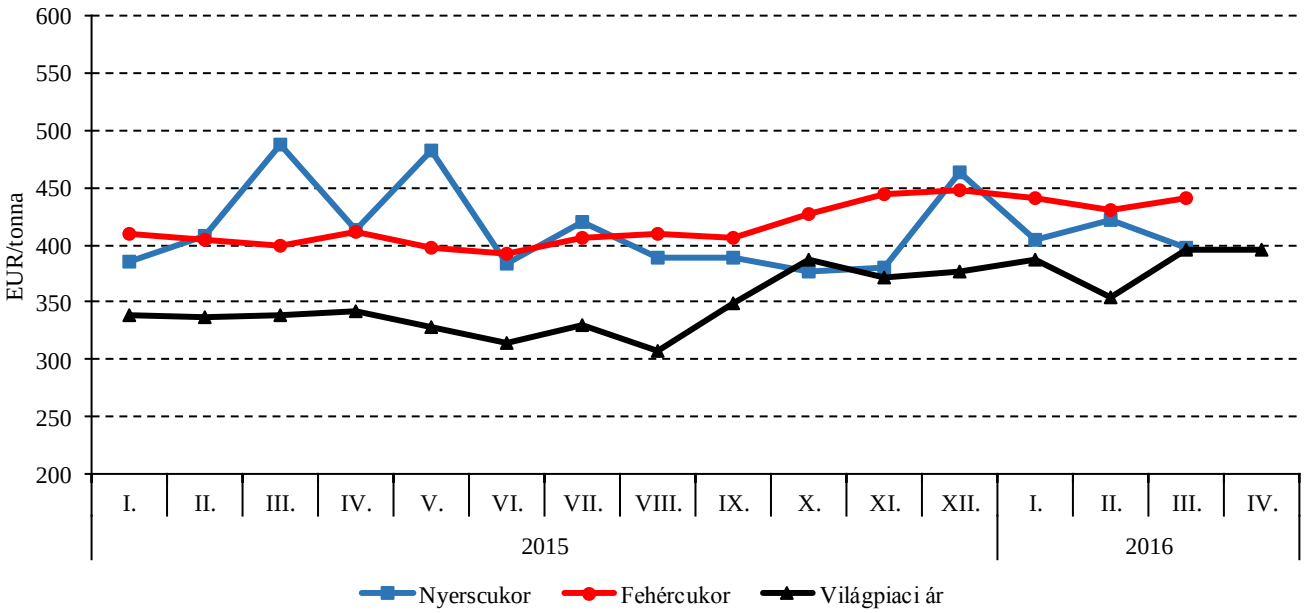
Forrás: Európai Bizottság

24. ábra: **Az ipari és kvótacukor ára (2015-2016)**

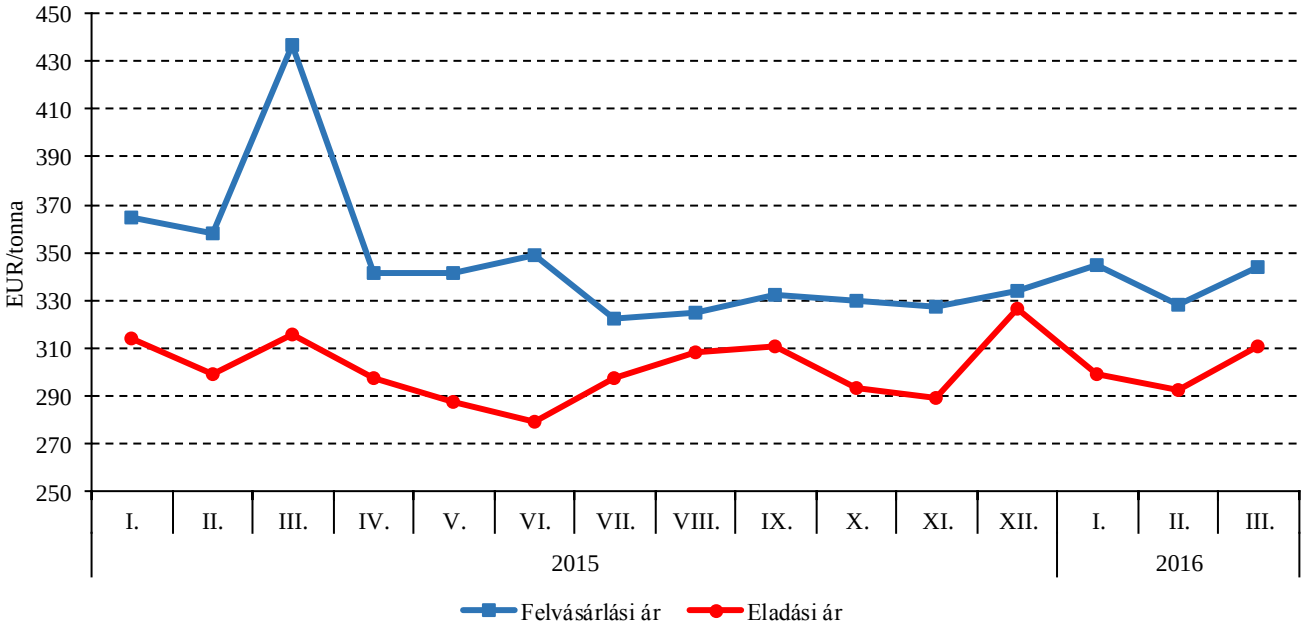
Forrás: Európai Bizottság

25. ábra: **Az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni térség országaiból származó fehér- és nyerscukor ára[a] az Európai Unióban (2015-2016)**

[a] CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).
Forrás: Európai Bizottság

26. ábra: **Az ipari cukor felvásárlási és eladási ára az Európai Unióban (2015-2016)**

Forrás: Európai Bizottság

22. táblázat: **A globális cukortermelés, -fogyasztás és a cukortöbblet várható alakulása a 2015/2016. gazdasági évben (2016. május)**

millió tonna

	Termelés	Fogyasztás	Felesleg/Hiány
CZARNIKOW	174,1	184,4	-10,3
F.O.Licht	172,8	181,1	-8,3
ISO	166,8	171,8	-5,0

Forrás: Európai Bizottság

23. táblázat: **A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban**

tonna/hektár

	2015	2016[a)]	Az elmúlt öt év átlaga
EU	71,72	73,2	71,81
Ausztria	62,8	69,6	70,59
Belgium	85,08	89,35	77,81
Csehország	59,38	64,63	64
Németország	72,17	71,77	71,85
Dánia	66,9	64,35	63,97
Finnország	36,56	36,55	36,65
Franciaország	87,5	89,75	89,15
Horvátország	54,49	59,52	52,45
Magyarország	57,66	61,08	53,96
Olaszország	57,01	57,84	55,93
Litvánia	50,61	51,65	51,7
Hollandia	83,3	82,83	81,21
Lengyelország	52	53,87	52,79
Románia	39,4	43,01	36,73
Svédország	60,8	63,44	63,46
Spanyolország	95,3	95,64	89,31
Nagy-Britannia	66,55	70,92	70,19

[a)] Előrevetítés.
Forrás: Európai Bizottság

24. táblázat: **Az Európai Unió cukormérlege (2014-2025)**

millió tonna

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Cukorrépa-termelés	115,6	97,6	112,2	113,1	112,2	111,8	111,9	112,1	112,3	112,5	112,8	112,9
EU-15	96,0	81,2	92,4	93,3	92,4	92,8	92,2	92,4	92,6	92,8	93,0	93,1
EU-13	20,1	16,4	19,8	19,7	19,7	19,7	19,7	19,8	19,8	19,8	19,8	19,8
Cukortermelés[a)]	19,4	13,8	16,8	17,4	17,2	17,2	17,2	17,2	17,3	17,5	17,6	17,7
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU-15	16,5	11,5	13,9	14,5	14,3	14,2	14,3	14,4	14,6	14,6	14,7	14,7
EU-13	2,9	2,3	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
Felhasználás	19,2	18,7	17,8	17,2	17,6	17,4	17,5	17,1	17,1	17,2	17,1	17,1
Import	2,7	3,5	3,5	3,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8
Export	1,5	1,6	1,5	2,0	2,0	2,0	1,9	2,1	2,2	2,2	2,2	2,5
Nyitókészlet[b)]	2,6	4,0	1,0	2,1	2,2	1,7	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0
Zárókészlet[b)]	4,0	1,0	2,1	2,2	1,7	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
EU cukorár (EUR/tonna)	425	485	495	397	395	390	390	401	410	410	401	399
Világpiaci ár (EUR/tonna)	351	371	362	341	314	318	314	323	347	348	330	319

[a)] A cukortermelés és az előző évi átmenő készletek összege, nem tartalmazza az etanolkészletet.
[b)] A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.
Forrás: Európai Bizottság

25. táblázat: **Az Európai Unió izoglükózmérlege (2014-2025)**

millió tonna

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Termelés	0,7	0,7	0,7	1,4	1,5	1,6	1,8	2,0	2,1	2,2	2,3	2,3
EU-15	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0
EU-13	0,4	0,4	0,4	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izoglükóz-felhasználás	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Forrás: Európai Bizottság